

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXV. Cæremoniæ ante Baptismum sunt duodecim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

CAPVT XXV.

Cæremonia ante Baptismum sunt duodecim.

PRIMA cæremonia est, quòd Catechumeni, qui baptizari cupiunt, dant nomen suum, & ex eo tempore dicuntur Competentes, seu Electi, & recipiuntur ab Ecclesia, vt instruantur, & præparentur ad Baptismum. Hinc sunt duo genera Catechumenorum (vt Rabanus docet loco notato) Vnum eorum, qui audiunt conuersiones, & volunt fieri Christiani, sed nondum petierunt Baptismum, & ij dicuntur Auditores, seu Audientes. Alij petunt Baptismum, & dicuntur Competentes, seu Electi Nam S. Leo, epist. 4. cap. 5. & 6. Electos vocat, vt etiam vocantur in ordine Romano; sed AVGVSTINVS ordinariè Competentes vocat; sic enim ait, lib. de cura pro mortuis, cap. 12. *Pascha appropinquabat, dedit nomen inter alios Competentes.* Vide etiam lib. 9. Confess. cap. 6. de fide, & operibus, cap. 6. & serm. de tempore 116. qui est ad Competentes. Eodem nomine vtitur Hieronymus in epist. ad Pammachium, de erroribus Ioannis Hierosolymitani.

SECUNDA cæremonia est, scrutinium; quo nomine significatur propriè examen, & exploratio quædam, an Competentes firmiter credant, & syncerè: tamen continet hoc nomen etiam Catechismus, & Exorcismus, & omnes cæremonias, quæ fiunt ab eo die, quo nomen dederunt, vsque ad eum diem, quo baptizantur. Fiunt autem septem scrutinia, quorum principale est tertium, & fieri solet feria quarta post Dominicam quartam Quadragesimæ: tunc enim fiunt ferè omnes cæremonia, de quibus mox dicemus, vt patet ex auctoribus supra citatis. Porro hac voce scrutiniij non solum vtuntur Ordo Romanus, Alcuinus, Amalarius, & Rabanus, sed etiam antiquiores, Augustinus, lib. de fide, & operibus, cap. 6. & Leo in epist. 4. ad Episcopos Sicilia, cap. 6.

TERTIA est, abrenunciatio Satanae, & operum eius; quæ sæpe reperitur, tum in scrutinijs, tum etiam postea paulò ante ipsum Baptismum, ac sine dubio de Apostolica traditione descendit. Nam eius meminit Clemens, lib. 7. constitut. cap. 41. & 42. & Dionysius Areopagita de Ecclesiastica hierarchia, cap.

cap. de Baptismo. **Tertullianus**, in libro de Spectaculis, cap. 1. cum inquit: *Aquam ingressi, Christianam fidem in sua legis verba profiteamur; renunciaisse nos Diabolo, & pompis eius, & Angelis eius, ore nostro contestamur.* Similia habet in lib. de idololatria, & in libro de corona militis, vbi hoc potissimum argumento probat, non debere Christianum fieri militem Imperatoris Gentilis, ne cogatur defendere Dæmonum templa, quibus in Baptismo renunciauit.

Eiusdem cæremonia apertè meminerunt **Cyprianus**, in libro de duplici martyrio. **Origen**, homil. 12, in Numer. **Cyrillus**, Catechesi mystagogica 1. **Basilus** in lib. de Spiritu sancto, cap. 11. & 27. **Chrysostomus** homil. 21 ad populum. **Ambrosius**, lib. 1. de Sacramentis, cap. 2. & lib. 2. cap. 7. **Hieronymus** in cap. 6. Amos **Augustinus**, lib. 1. de Symbolo ad Catechumenos, cap. 1. & lib. 1. de peccatorum meritis & remiss. capite 34.

QUARTA cæremonia est, fidei professio, quàm sapius interrogati respondent, & postea etiam in ipso die Baptismi publicè pronunciant recitantes Symbolum. Meminit huius cæremonia **Clemens**, & **Dionysius** locis citatis. Item **Origenes**, homil. 5. in Numer. **Cyprianus**, libro 1. epist. 12. **Cyrillus** Catechesi 1. **Hilarius**, can. 15. in Matthæum. **Hieronymus** in Dialogo contra Luciferianos. **Epiphanius** in Anchorato, & **Augustinus** libro de fide, & operibus, cap. 11. & lib. 8. Confess. cap. 2. Vbi refert historiam **Victorini** baptizati, cui cum offerrent presbyteri, vt si vellet, fidei Symbolum priuatim recitaret; maluit ille publicè ex edito loco de more fidem pronunciare.

QUINTA est, signum crucis in fronte, & pectore: in singulis enim scrutatis, vel à presbyteris, vel à clericis imprimitur illis signum crucis. Meminit huius cæremonia **Dionysius** loco citato. **Basilus**, lib. de Spiritu sancto, cap. 27. vbi ponit hanc cæremoniam inter Apostolicas traditiones, vt etiam abrenunciationem, & cetera, quæ in Baptismo fiunt. **Augustinus**, libro de catechizandis rudibus, cap. 20. alloquès Catechumenum prima die instruendum: *Crucis*, inquit, *signo in fronte hodiè tanquam in poste signandus es.* Vide eundem in epist. 118. in Psal 36. concione 2. tract. 3. & 36. in Ioannem, & serm. 19. de Sanctis.

SIXTA

SEXTA cæremonia est, Exorcismus, id est, adiuratio Dæmonum certis precibus facta, vt recedant ab homine baptizando. Hanc præter ceteras Calvinus ridet, vt inanem & fictitiã, lib. 4. Instir. cap. 19. §. 24. Sed nos facillè possumus ostendere ex libris ferè omnium veterum Patrum, omnia, quæ etiam hoc tempore Ecclesia retinet de Exorcismis.

Nam INPRIMIS accepisse Ecclesiam potestatem à Deo coërcendi Dæmones per Exorcismos, testantur antiquissimi Patres, vt IUSTINVS in Dialogo cum Triphone: *Illi, inquit, per nomen Iesu Christi adiurati à nobis, parent.* Idem habet TERTULLIANVS in lib. de corona militis, in lib. ad Scapulam, in Apologetico, cap. 32. & in libro de spectaculis, cap. de munere. CYPRIANVS in lib. ad Demetrianum: *O, inquit, si audire eos, & videre velles, quando à nobis adiurantur, & torquentur; spiritualibus flagris, & orationis flagellu exire coguntur.* Similia habent Minutius in Octauio. Lactantius, lib. 2. cap. 16. vbi etiam dicit, interrogatos nomen ab Exorcistis, Dæmones respondere, quo nomine appellentur. Cuius etiam rei meminit Beda in cap. 8. Lucæ. Vide etiam eundem Lactantium, lib. 4. cap. 27. & lib. 5. cap. 22. Augustinum, lib. 10. ciuitat. cap. 22. Denique (vt omittam infinitos alios) etiam Prudentius ita cecinit in Apotheosi contra Iudæos:

Torquetur Apollo

*Nomine percussus Christi, nec fulmina verbi
Ferre potest.*

*Intonat antistes Domini; Fuge callide serpens,
Exue te membris, & spiras solue larentes,
Hæc inter voces medius Cyllenius ardens
Eiulat, & notos suspirat Iuppiter ignes.*

DEINDE esse in Ecclesia non solum donum Sanctorum quorundam, sed etiam ordinarium officium exorcizandi, & coërcendi Dæmones, testantur Concilia antiqua. Antiochenum, can. 10. & Carthaginense IV. can. 7. & Laodicenum, can. 29. & Patres vetustissimi, vt Cyprianus lib. 4. epistol. 7. & Cornelius in epistol. ad Fabium Antiochenum apud Eusebium, lib. 6. historię, cap. 33.

TERTIO, Exorcismos non fuisse quaslibet preces pro arbitrio Exorcistæ, sed certas, & præscriptas ab Ecclesia, quæ propriè dicuntur Exorcismi, patet ex Concilio Carthaginensi IV. can.

can. 7. & ex Ioan. Micrologo, lib. de obseruationibus Ecclesiasticis, cap. 7. vbi etiam monet Exorcismos non concludi: *Per Christum Dominum nostrum*, vt alias preces, sed: *Per eum, qui venturus est iudicare seculum per ignem*, quia *Dæmones* maximè diem vltimi iudicij timent.

QVARTO, ante Baptismum præmitti Exorcismos, testatur DIONYSIUS loco notato, & NAZIANZENSIS oratione in sanctum lauacrum: *Ne despuas*, inquit, *Exorcismi curationem; est enim & ipsa natura lyncermatis, &c.* CYRILLVS Catechesi 1. *Suscipe cælestem thesaurum, & in Exorcismis studiosè versare.* Idem repetit pluribus in præfatione Catecheseon. Vide etiam Cyprianum, lib. 4. epistol. 7. Ambrosiũ, lib. 1. de Sacramentis, cap. 5. Optatum, lib. 4. contra Parmenianum. Augustinum, lib. de fide, & operibus, cap. 6. lib. 2. de nuptiis, & concupiscentia, cap. 18. vbi dicit, in tota Ecclesia esse hanc ipsam consuetudinem. Coelestinum I. epist. 1. cap. 12. Denique Leonem I. epist. 4. cap. 7. vbi dicit, secundum Apostolicam regulam Catechumenos Exorcismis scrutandos esse.

SEPTIMA cæremonia est exsufflatio, quæ quidem annectitur Exorcismis. Nam & verbis Exorcismorum pelluntur Dæmones, & cæremonia exsufflationis significatur eorum expulsio, & simul significatur afflatio boni spiritus, quem recipiunt homines, cum recedit spiritus malus.

AVGVSTINVS, lib. 6. contra Iulianum, cap. 2. *Ecclesia*, inquit, *filios fidelium nec exorcizaret, nec exsufflaret, si non eos de potestate tenebrarum, & à principe mortis erueret.* Et infra: *Id tu commemorare timuisti, tanquam ipse ab orbe toto exsufflandus esses, si huic exsufflationi, qua princeps mundi à paruulis eicitur foras, contradicere voluisses.* Similia repetit, lib. 2. de peccato originali, cap. 40. & lib. 2. de nuptiis, & concupiscentia, cap. 17. & 18. & libro 5. Hypognostici prope finem.

AMBROSIVS, libro de iis, qui initian. myst. cap. 1. *Odo-rem*, inquit, *vite æternæ vobis inhalatũ carpite.* Neque hæc cæremonia rideri potest, nisi Dominus ipse rideatur, qui Ioan. 20. simili cæremonia vti voluit, cum Apostolis Spiritum sanctum dedit; nam insufflauit in eos, eiusdem cæremonia meminit Concilium secundum generale can. 7.

OCTA

OCTAVA cæremonia est, gustus salis. Datur enim Catechumenis gustandum sal, ut apparet ex Origine, homil. 6. super Ezechielem, & Concilio III. Carthagenensi, can. 5. Et fortè ad hunc salem alludit Augustinus, cum de se puero ait, lib. 1. Confess. cap. 12. Signabar in signo crucis eius, & condiebar eius sale. Dabatur etiam panis benedictus loco Eucharistie, ut Augustinus testatur, lib. 2. de peccatorū meritis, & remiss. cap. 26. Quamquam, & ipsum salem datum eis loco Eucharistie, constat ex Concilio Carthagenensi citato.

NONA est, cum tanguntur salua nares, & aures, & dicitur eis, Epheta, id est, adaperire. Hanc valde miratur, & confutit Calvinus, sed eam probat, & explicat Ambrosius, lib. 1. de Sacramentis, cap. 1. & de iis, qui in it. myst. cap. 1. ubi etiam adfert exemplum Domini, qui Marci 7. sputo tetigit linguam muti, & aures surdi, & dixit, Epheta. Ergo petenti Calvino cur etiam sputo tangamus nares, & aures Catechumenis, respondemus, ut nobis dicat, cur Dominus sputo tetigit linguam, & aures muti, & surdi, Marci 7. & oculos cæci nati, Ioan. 9. Certè enim sine his cæremoniis potuit Dominus utrumque curare.

DECIMA cæremonia est, impositio manuum ac benedictio Sacerdotalis. Huius meminit Dionysius loco notato, & Clemens, lib. 7. constitut. cap. 39. & Concilium IV. Carthagenense, can. 85. Item Cyprianus referens acta Concilij Carthagenensis in testimonio Vincenij à Thibari, asserit manus impositionem cum Exorcismis præcedere debere, Baptismi regenerationem. Augustinus, libro 2. de peccat. merit. & remiss. cap. 26. Catechumenos, inquit, secundum quendam modum suum per signum Christi, & orationem manus impositionis puto sanctificari. Atque hæc quidem cæremonia frequentissima est in diuinis literis. Nam & Dominus, Matth. 19. manus imponebat paruulis, & Apostoli semper ferè orationi super aliquos addebant manus impositionem, ut patet, Act. 8. 9. 13. & alibi.

VNDECIMA est unctio. Unguntur enim Catechumeni oleo benedicto ante Baptismum, in pectore, & scapulis, ungenti postea Chrismate post Baptismum. Meminit huius unctionis Clemens, lib. 3. recognitionum (etsi enim liber iste incertæ fidei sit, quoad dogmata, tamen antiquissimus est) Baptiz.

prizetur, inquit, unusquisque vestrum in aquis perennibus, nomine irine beatitudinis super se inuocato, perunctus primum oleo per orationem sanctificato. CHRYSOSTOMVS, homil. 6. in cap. 2. epist. ad Coloss. Inungitur baptizandus more athletarum, qui stadium iam ingressuri sunt. IUSTINVS, quæst. 107. quærit cur bis inungantur Christiani, semel ante Baptismum, & iterum post Baptismum. Ambrosius quoque vtriusque vñtionis meminit, prioris quidem, lib. 1. de Sacramento, cap. 2. posterioris autem, lib. 2. cap. 7. Cyrillus vtriusque etiam meminit, prioris Cateches. 2. mystag. posterioris Cateches. 3. mystag. Vtriusque etiam meminit Augustinus, serm. 206. de tempore.

DYODECIMA est, abstinencia vini, & carniū, & etiam rei vxoria, aliaque opera Pœnitentiæ, non quidem ad satisfactionem, sed vt paratiores accederent ad Sacramentum Baptismi, vt patet ex Cyrillo Catech. 1. Nazianzeno oratione in sanctum lauacrum, & Augustino, lib. de fide, & operibus, cap. 6. & Concilio IV. Carthaginensi, can. 85.

CAPVT XXVI.

De ceremoniis, quæ Baptismum comitantur.

Nipso autem Baptismo hæc ceremoniæ adhibentur. PRIMO imponitur nomen baptizato; vbi ridiculus sanè fuit Illyricus, Cent. 1. lib. 2. cap. 6. col. 497. qui ex eo probat Apostolorum tempore non fuisse in vsu hanc ceremoniam, quia Eunuchus Reginae Candacis, Act. 8. semper vocatur Eunuchus, tam ante Baptismū, quam post: quasi Eunuchus sit nomen proprium personæ, & non potius designet vitium corporis, quod sanè Baptismo tolli non potest. Sumpta videtur hæc ceremonia ex Testamento veteri. Nam in Circumcisione imponebatur nomen paruulo, vt patet Luca 1. de Ioanne; & Luca 2. de Christo. Eiusdem apud Christianos meminit Dionysius Arcopagita loco citato. Veteres, qui quando baptizabantur, vel in fine vitæ, vel certè valde adulti, non mutabant nomina in Baptismo, vt patet de Saulo, Act. 9. & de Cornelio, Act. 10. & de Ambrosio, Augustino, & aliis: tamen cum baptizabantur infantes, sole-